

[Handelsministeren.]

De muligheder, som i lovforslaget gives monopoltilsynet til bedst muligt at sikre prisstabilitet gennem indgreb over for pris- og avancestigninger, består dels deri, at monopoltilsynet vil kunne fastsætte vejledende kalkulationsregler, dels deri, at tilsynet vil kunne gå det skridt videre, at tilsynet, hvor særlige forhold gør det påkrævet, kan give obligatoriske regler for, hvorledes priser, takster eller honorarer må forhøjes.

Det mest effektive middel, der gives monopoltilsynet, er muligheden for øjeblikkelig fastsættelse af midlertidigt prisstop. En sådan hjemmel har monopoltilsynet i den gældende lov, for så vidt angår nærmere angivne tjenesteydelser, men dette udvides nu til også at gælde nærmere angivne varer og transportydelser. Tilsynet vil efter forslaget kunne fastsætte prisstop fra et tidspunkt, der ligger tilbage i tiden, f. eks. tilbage til tidspunktet for avancestoppets udløb den 30. juni 1969. Prisstoppet vil imidlertid kun kunne fastsættes for en periode på højst 40 dage regnet fra det tidspunkt, hvor monopoltilsynet træffer afgørelse herom. Et prisstop er et vidtgående indgreb, men det er fundet nødvendigt at give monopoltilsynet hjemmel hertil for at kunne bringe pris- og avanceudviklingen i ro, medens der forhandles med branchen om en eventuel fastsættelse af kalkulationsregler og disses nærmere udformning.

Sådanne kalkulationsregler kan gives enten som vejledende eller som bindende for for det pågældende område. Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, er det en forudsætning, at tilsynet ved udarbejdelsen af sådanne forskrifter sikrer effektive virksomheder dækning for nødvendige direkte omkostninger og et rimeligt bidrag til dækning af indirekte omkostninger og nettoavance. Endvidere skal monopoltilsynet også, når der træffes afgørelser om sådanne forskrifter, iagttage, at kostprisprincippet i almindelighed lægges til grund, og at graden af en virksomheds kapacitetsudnyttelse tages i betragtning, således at unormalt lav kapacitetsudnyttelse ikke kan begrunde prisforhøjelse. Et centralt punkt vil være indregningen af nødvendige lønomkostninger. Det må her være et rigtigt princip, at normalt kun lønforhøjelser, der svarer til de i de

kollektive overenskomster fikserede stigninger i lønninger og tariffer, vil kunne indregnes i priserne.

Lovforslaget tager sigte på, at administrationen kan blive så fleksibel som muligt, således at der kan tages de fornødne hensyn til de særlige forhold, der måtte foreligge for de enkelte brancher. Denne fleksibilitet giver mulighed for at tage hensyn til sådanne forhold som varens almindelige konkurrencemæssige placering, lønandelen af samlede omkostninger og forholdet mellem lønudgifter og bruttoavance samt mulighederne for at kompensere omkostningsstigninger med effektivitetsforøgelse.

Den hjemmel, lovforslaget giver monopoltilsynet til at kunne foreskrive særlige regler for prisfastsættelsen, vil også kunne finde anvendelse på virksomheder, der omfattes af monopollovens § 24.

Som hidtil skal denne ordning ikke omfatte løn- og arbejdsforhold. Derimod vil priser, takster eller honorarer, der fastsættes eller godkendes af det offentlige, være omfattet af lovens bestemmelser. Dette gælder dog ikke i sådanne tilfælde, hvor lovgivningen foreskriver, at folketingets finansudvalg skal godkende priserne m. v.

Det er klart, at monopoltilsynet, som skal administrere denne lovgivning, må råde over den fornødne arbejdskraft både til gennemførelse af lovens bestemmelser og til kontrol med overholdelsen af givne forskrifter. Lovforslaget betyder, at monopoltilsynet må kunne opretholde det apparatur, der har haft til opgave at administrere den midlertidige prisløvgivning. Omkostningerne hertil vil som hidtil kunne anslås til ca. 2 mill. kr. på årsbasis, men skønnet over, hvad der vil være brug for af arbejdskraft, er naturligvis usikkert, idet lovforslaget netop er indrettet således, at omfanget af administrationen vil komme til at afhænge af den almindelige udvikling i priser og avancer.

Jeg anbefaler lovforslaget til det høje tings hurtige og velvillige behandling.

Formanden: Eksemplarer af de nu fremsatte lovforslag vil blive omdelt.

Der er ikke mere på dagsordenen.